

зменшення впливу зовнішніх та внутрішніх загроз / О.І. Линник, Н.В. Артеменко // Вісник НТУ „ХПІ”. Серія: Технічний прогрес і ефективність виробництва. – Х.: НТУ „ХПІ”. - 2013. - № 67 (1040) - С. 159-169

2. Стратегічне управління фінансово-економічною безпекою підприємства [Електронний ресурс]/ О.В. Черевко // Ефективна економіка. – 2014. - №2 . - Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=3302>

3. Дмитрук Є.В. Визначення стратегії фірми в залежності від сили та напряму впливу репутації підприємства на рівень його економічної безпеки / Є.В. Дмитрук // Вісник східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. – 2010. - №8(150). – С. 358-364

4. Рибальченко Л.В., Косиченко О.О. Латентність економічних злочинів як загроза безпеці підприємництва в Україні / Л.В. Рибальченко, О.О. Косиченко // Регіональна економіка та управління. - № 3 (25) серпень 2019 р. – С.68-73

5. Рибальченко Л.В., Рижков Е.В., Тютченко С.М., Гавриш О.С., Варяниченко А.О. Колективна монографія «Безпека підприємництва». Монографія. ДДУВС. 2020. - 180 с.

Торопов А.О. магістр групи М-ПД-921
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Науковий керівник: Рибальченко Л.В.
кандидат економічних наук, доцент
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ЗАХИСТ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ

Персональні дані - інформація про набір інформації, за якою можна ідентифікувати особу, загальне та особливі ознаки категорії:

Загальні категорії включають - відповідальність, ім'я, батьки, адресу, телефони, паспортні дані, освіта, сімейний стан, економічний та фінансовий статус, дані про майно, банківські дані, підпис, дані з актів цивільного стану.

До особливих категорій відносин - расового, етнічного та національного походження, політичних, членства в політичних партіях та організаціях, профспілках, релігійних організацій громадських організацій глобальної спрямованості, релігійних та світових вірувань, даних та місця народження, персональних даних про майно та немайнові відносини.

Особистості з іншими особами професійної, ділової, особливої родини, а також інформація про підрозділи та явища, що відбулися або були створені в

побудованій, іншій, товариській, державній охороні здоров'я, матеріальній станції, місці проживання та проживання в інших районах життя людини.

Про «захист персональних даних» на фізичних осіб. Закон застосовується до фізичних та юридичних осіб, які здійснюють будь-які дії або сукупність дій, таких як збір, реєстрація, накопичення, зберігання, адаптація, модифікація, поновлення, використання та розповсюдження (розповсюдження, продаж, передача), знеособлення, знищення персональні дані, в тому числі із застосуванням інформаційних (автоматизованих) систем.

Закон може не застосовуватися, якщо дані обробляються:

- особа виключно для особистих чи побутових потреб;
- виключно для журналістських та творчих цілей за умови дотримання балансу між правом на повагу до приватного життя та правом на свободу вираження поглядів;
- щодо отримання архівної інформації репресивних органів.

Особисті дані є одними з найскладніших при роботі в цій галузі. Саме у визначенні містяться межі та критерії віднесення певної інформації до цієї категорії. Аналізуючи визначення, що містяться у національних та міжнародно-правових актах, слід зазначити, що вони здебільшого збігаються. Наприклад, у Конвенції Ради Європи 1981 року про захист фізичних осіб щодо автоматичної обробки персональних даних цей термін визначається як: "будь-яка інформація, що стосується конкретної особи або особи, яку можна конкретно ідентифікувати".

На наш погляд, ми повинні погодитися з визначенням, яке міститься в Законі, де персональні дані визначаються як: "інформація або сукупність інформації про фізичну особу, яка ідентифікована або може бути конкретно ідентифікована". Це визначення є досить стислим і чітким і відповідає існуючим міжнародним підходам до розуміння цього поняття.

У 2017 році Європейський Союз профінансував проект «Twinning Ombudsman», щоб допомогти Україні привести свою систему захисту даних у відповідність з міжнародними та, зокрема, європейських стандартів. У листопаді 2018 року ініціатива завершила свою роботу. Команда проекту підготувала більше десятка рекомендацій і методик для ефективної реалізації реформи, але проект законодавчого акту так і не був внесений в український парламент.

Всупереч виробленні рекомендацій, етап реалізації публічно не висвітлювався, тому можна тільки задатися питанням, чому проект провалився. Можливо, тоді не було політичної волі. На жаль, два роки по тому результати роботи проекту так і не використовуються.

Справедливо розглядати Україну як один з провідних аутсорсингових центрів у Східній Європі, який володіє потужними відділами досліджень і розробок і охоплює всі стадії розробки програмного забезпечення. Це також рідна країна для ряду провідних світових стартапів, від Grammarly і Preply до Gitlab і People.ai.

Огляд діючої законодавчої бази

Україна є членом Ради Європи з 1995 року, тому українське національне законодавство враховує розробки і стандарти, розроблені Радою. Зокрема, в 1997 році Україна ратифікувала Європейську конвенцію про права людини. Конвенція

108 була ратифікована в 2010 році. Після ратифікації Україна прийняла Закон України «Про захист персональних даних», який багато в чому ґрунтувався на положеннях Конвенції 108 до Директиви ЄС про захист даних від 1995 року і відображає більшість їх положень.

З тих пір в закон були внесені лише незначні зміни, в основному стосуються регулюючого органу і системи обов'язкових повідомлень наглядових органів. Після реформи захисту даних ЄС в 2016 році важко стверджувати, що Україна надає відповідні гарантії конфіденційності.

Наглядовий орган: проблеми і труднощі

На сьогоднішній день нагляд і контроль за захистом даних в Україні здійснює Уповноважений Верховної Ради з прав людини. Комісар є не окремим органом із захисту даних, а парламентським омбудсменом, який здійснює нагляд за захистом прав людини в цілому. У 2019 журналістська організація «Українська правда» зробила офіційний запит про склад секретаря уповноваженого і опублікувала отриману відповідь. Відділ захисту персональних даних складався всього з 13 чоловік, а його бюджет становив не більше 150 000 євро. З населенням більше 41 мільйонів чоловік відділ з 13 чоловік не в змозі належним чином контролювати захист персональних даних. Наприклад, в 2018 році регулюючий орган Великобританії Управління комісара за інформацією - збільшив штат до 700 осіб, щоб мати можливість виконувати весь обсяг роботи.

Інше питання: основна роль комісара полягає в здійсненні парламентського контролю. Концепція парламентських омбудсменів має на увазі непряму залежність і підзвітність українському парламенту, Верховній Раді як у функціональному, так і в організаційному аспектах. У той же час орган, який регулює недоторканність приватного життя, повинен нести відповідальність за нагляд не тільки за приватним, але і за державним сектором, включаючи виконавчу, судову і законодавчу гілки влади, тому максимально можлива незалежність є ключем до діяльності органу.

Таким чином, поточного забезпечення конфіденційності в Україні як і раніше не вистачає ресурсів і незалежності. Такої ж думки дотримуються і представники Ради Європи, які проаналізували заплановану реформу захисту даних в Україні в 2018 році. А оскільки в проекті реформи пропонувалося залишити комісара в якості єдиного наглядового органу, представник Ради Європи висловив стурбованість тим, що Україна не скористалася можливістю створити незалежний і невіддільний регулюючий орган.

Використані джерела:

1. Положення про Державну службу України з питань захисту персональних даних [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/390/2011#Text>
2. Щодо згоди на обробку персональних даних [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v-302736-12#Text>
3. Рибальченко Л.В., Косиченко О.О. Проблеми безпеки персональних даних в Україні / Л.В. Рибальченко, О.О. Косиченко // Регіональна економіка та управління / Запоріжжя. 2019. – С.57-62